

PŘÍLOHA INFORMACÍ PRO ORGÁNY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍHO ŘÁDU

Vážení čtenáři,

v rámci této přílohy přinášíme zajímavý judikát z oblasti stavebního práva. Rádi bychom znali váš názor, zda uvítáte případnou další judikaturu k dané problematice, nebo je pro Vaši práci přínosnější publikování stanovisek a informací ústředních orgánů státní správy, zejména Odboru stavebního řádu MMR.

Předem děkujeme za vaše vyjádření, která prosím směřujte na adresu redakce: redakce @uur.cz

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISECH, ČLÁNCÍCH A PUBLIKACÍCH

SBÍRKA ZÁKONŮ 2015

Částka 162 – čís. 383

Vyhláška, kterou se mění vyhláška Českého úřadu zeměměřičkého a katastrálního č. 31/1995 Sb., kterou se provádí zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 1. 2016.

Částka 163 – čís. 388

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 1. 2016.

SBÍRKA ZÁKONŮ 2016

Částka 17 – čís. 49

Zákon, kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 5. 2016.

BULLETIN STAVEBNÍ PRÁVO

Číslo 4/2015

EBEL, Martin – HEGENBART, Miroslav

Stručný přehled vývoje stavebního práva.

Článek přináší přehled vývoje stavebního práva od 13. století až po současnost. Text je věnován vývoji stavebních řádů i vlastnímu stavebnímu řízení. Reflektuje i vývoj po listopadu 1989.

ŠTANDERA, Jan

Nové podmínky pro výstavbu skladů výbušnin.

Informace o připravované novele zákona č. 61/1988 Sb. Navržené změny zpřehledňují působnost obecných stavebních úřadů a obvodních báňských úřadů při umisťování a povolování užívání staveb určených k nakládání s výbušninami.

BULLETIN ADVOKACIE

Číslo 12/2015

Úplnost výroku rozhodnutí správního orgánu (s. 55).

Usnesení NSS ze dne 14. 7. 2015, čj. 8 As 141/2012.

Právní věta: „*Povinnost uvést ve výrokové části rozhodnutí správního orgánu právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno (§ 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád), je splněna i tehdy, když je příslušné ustanovení právního předpisu uvedeno v tzv. návěti (záhlaví) rozhodnutí, které je třeba pokládat za součást výrokové části rozhodnutí.*“

ČESKÉ PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Číslo 1/2015

HUMLÍČKOVÁ, Petra – VOMÁČKA, Vojtěch – ZÁHUMENSKÁ, Vendula

Novela procesu EIA – více otázek než odpovědí

Auтори se v textu věnují stávající právní úpravě, změnám v procesu posuzování vlivů na životní prostředí a změnám v navazujících řízeních. Text je doplněn odkazy na relevantní judikaturu.

Výběr připravila:
Tamara Blatová, DiS., ÚÚR

VÝBĚR Z JUDIKATURY Z OBLASTI STAVEBNÍHO PRÁVA

**Usnesení Ústavního soudu
ze dne 24. 2. 2016 č. j. II. ÚS 439/16**

PRÁVO NA SPRAVEDLIVÝ PROCES, AKTIVNÍ LEGITIMACE, AUTORIZOVANÝ INSPEKTOR, OSOBA ZÚČASTNĚNÁ NA ŘÍZENÍ

§ 142 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

§ 117 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené zákonem č. 162/1998 Sb. jako součásti ústavního pořádku České republiky

Ústavní soud odmítl ústavní stížnost Ing. arch. M. T. proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2015, č. j. 2 As 53/2015-40.

Vybráno z odůvodnění:

[1.] Ústavní stížností se stěžovatel domáhal zrušení záhlaví označeného rozhodnutí, a to z důvodu tvrzeného porušení práva na spravedlivý proces ve smyslu č. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

[3.] Ústavní stížnost byla podána Ing. arch. M. T., který v řízení před správními soudy vystupoval jako osoba zúčastněná na řízení. V tomto procesním postavení stěžovatel vystupoval z toho důvodu, že – jako autorizovaný inspektor – vydal v řízení předcházejícím podání ústavní stížnosti a před správními soudy certifikát podle ustanovení § 117 zákona č. 183/2006 Sb. (stavební zákon), před novelou provedenou zákonem č. 350/2012 Sb., který úzce souvisel s předmětem řízení před správními soudy.

[4.] Podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy ČR (dále jen „Ústava“) je k podání ústavní stížnosti oprávněna fyzická nebo právnická osoba, jestliže tvrdí, že pravomocným rozhodnutím v řízení, jehož byla účastníkem, opatřením nebo jiným závažným orgánu veřejné moci bylo porušeno její základní právo nebo svoboda zaručené ústavním pořádkem. Z uvedeného tedy vyplynulo, že ústavní stížnost může být podána toliko osobou, která je v konkrétním právním vztahu *způsobitou nositelkou* základních práv.

[5.] Interpretaci této podmínky se Ústavní soud věnoval mimo jiné ve stanovisku pléna sp. Zn. Pl. ÚS-st. 9/99 ze dne 9. 11. 1999 (ST 9/16 SbNU 372). V tomto stanovisku Ústavní soud konstatoval, že pokud stát vystupuje v právních vztazích v pozici subjektu veřejného práva, čili jako nositel veřejné moci, z povahy věci není a ani nemůže být nositelem (subjektem) základních práv a svobod. Pakliže by totiž byla způsobilost být nositelem základních práv svobod přiznána

i státu v pozici nositele veřejné moci, jednalo by se o popření „fundamentálního rozdílu mezi pojmy oprávnění (subjektivního práva) a pravomoci (kompetence), jenž je akceptován v postavení paradigmatu právního myšlení v dosahu evropské kontinentální a anglosaské právní kultury.“

[6.] Tato argumentace byla v pozdější judikatuře Ústavního soudu rozvinuta v tom smyslu, že postavení subjektu základních práv a svobod (a tudíž i osoby oprávněné k podání ústavní stížnosti), je upřeno nejen státu, nýbrž obecně i každé osobě, která v konkrétním právním vztahu vystupuje jako nositel veřejné moci, tj. v rámci vrchnostenského působení.

[7.] Ústavní soud v této souvislosti konstatoval, že stěžovatel v právním vztahu, o který se v projednávané věci jednalo, vystupoval ve vrchnostenském postavení, tj. vydáním certifikátu vykonával „pravomoc“ a nikoliv „subjektivní právo“ ve smyslu citovaného stanoviska. Jakkoliv je totiž autorizovaný inspektor nepochybně soukromou osobou, vykonává v předmětném rozsahu delegovanou veřejnou správu. Podle Ústavního soudu za situace, kdy zákonná úprava předpokládá v zásadě obdobné právní a faktické účinky v případech stavebního povolení, vydávaného stavebním úřadem, a certifikátu autorizovaného inspektora (byť až po oznámení stavebnímu úřadu), přičemž stavební úřad certifikát toliko eviduje a není oprávněn na něj aktivně reagovat jako u ohlášených staveb (srov. § 105 a 106 SZ), není možno dospět k jinému konsekventnímu názoru, než že autorizovaný inspektor vystupuje jako správní úřad, byť pouze v tomto omezeném rozsahu.

[9.] Od shora uvedené argumentace a své dřívější judikatury nemá ovšem Ústavní soud důvod se odchýlit ani v této projednávané věci. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani usnesení zvláštního senátu ze dne 6. 9. 2012, č. j. Konf 25/2012-9 (vydané až po citovaných usneseních Ústavního soudu), podle něhož autorizovaný inspektor není správním orgánem a jím vydaný certifikát není rozhodnutím správního orgánu ani ve smyslu správního řádu, ani ve smyslu soudního řádu správního, ale plněním ze soukromoprávní smlouvy.

[10.] Tímto usnesením zvláštního senátu Ústavní soud v prvé řadě není vázán. Podle ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, totiž platí, že „pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž tento spor vznikl, jakož i pro všechny orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, jakož i fyzické nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy a soudy.“

Do množiny orgánů takovým rozhodnutím vázaných ovšem nelze zařadit Ústavní soud, neboť podle článku 88 Ústavy jsou soudci Ústavního soudu ve svém rozhodování vázáni pouze ústavním pořádkem a zákonem, který stanoví, kdo a za jakých podmínek je oprávněn podat návrh na zahájení řízení další pravidla o řízení před ústavním soudem. Citované usnesení zvláštního senátu tudíž nemůže Ústavní soud zavazovat, a to ani, pokud jde o aktivní legitimaci k podání ústavní stížnosti [čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy ve spojení s ustanovením § 72 zákona o Ústavním soudu].

[11.] Ke změně svého ustáleného přístupu by ovšem Ústavní soud mohl přikročit – hypoteticky – i tehdy, pokud by na něj citované usnesení zapůsobilo silou přesvědčivosti své argumentace. Ani taková situace však nenastala. Ústavní soud jednak i nadále neshledal žádný rozumný důvod, pro který by se měl odchýlit od svých předchozích usnesení (viz shora), jimiž fakticky akceptoval dřívější judikaturu Nejvyššího správního soud předcházející vydání citovaného usnesení zvláštního senátu, založenou na tom, že autorizovaný inspektor při vydávání certifikátu vystupuje jako správní úřad *sui generis*.

[12.] Současně Ústavní soud nemohl ani přehlédnout, že samotné usnesení zvláštního senátu ostatně trpí jistou vnitřní nekonzistencí. Například v jeho odst. 78 zvláštní senát rozebírá možnosti obrany proti certifikátu a v této souvislosti uvádí, že „*v případě, že stavební úřad během řízení dle § 142 spr. ř. shledá, že certifikát byl vydán bez splnění zákonných předpokladů, zejména neoprávněnou osobou, na základě nezákonného postupu, v rozporu s územně plánovací dokumentací, bez sou-*

hlasných závazných stanovisek všech dotčených orgánů nebo bez souhlasných vyjádření všech osob, které by byly účastníky stavebního řízení, nevypověděl řádně námitky potenciálních účastníků stavebního řízení, resp. nepředložil nevypořádané rozpory stavebnímu úřadu atd., vydá stavební úřad deklaratorní rozhodnutí o tom, že stavebníkovi právo provést stavbu nevzniklo.“ Již letný pohled na kritéria pro vydání negativního deklaratorního rozhodnutí (nezákonný postup, nevypořádání námitek apod.) totiž problematizuje předcházející závěr zvláštního senátu, že certifikát je prostým plněním ze soukromoprávní smlouvy poskytovaným toliko soukromou osobou.

[13.] Ústavní soud tedy uzavírá, že stěžovatel (autorizovaný inspektor vydávající certifikát podle ustanovení § 117 stavebního zákona) v řízení předcházejících podání ústavní stížnosti vystupoval ve vrchnostenské pozici, tedy jako nositel veřejné moci. Proto nemůže být zároveň považován za nositele základních práv a svobod, a tudíž ani za osobu aktivně legitimovanou k podání ústavní stížnosti.

*Výběr z judikatury připravila:
Česká společnost pro stavební právo*